

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

3 Vtrùm permutatio rerum spiritualium inter se, sit simonia Iuris diuini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

posticam quamuis naturam irrationalem, tamen ex parte sapientia potest repugnare, quia deest iusta ratio, ob quam decore fieri possit.

17 Sed dubium est, Vtrum ea in quibus est aliquid pretio aestimabile, possint ratione illius vendi? De quibusdam nulla est difficultas, vt de calicibus, vestibus sacris, Chrismate, & similibus, quorum materia magno constat antequam consecretur: non enim amittit suum pretium per consecrationem. Sed maxima controuersia est de beneficijs.

An beneficia Iure naturali sint omnino inuendibilia.

Sunt duae sententiae. Prior est ferè communis Theologorum, Beneficia Iure diuino esse inuendibilia: quia ius percipiendorum fructuum est spirituale. Ita Caietanus Tom. 2. tract. 9. q. 1. Victoria, de simonia, num. 42. Sotus lib. 9. q. 7. art. 1. & alij.

Alteri est Nauarri cap. 23. num. 108. vbi multis rationibus probare nititur, beneficia quoad partem pecuniariam & temporalem vendi posse à Summo Pontifice, sicut vasa sacra. Eandem tenent ferè omnes Canonistae, secuti Glossam in cap. Ex parte 1. de officio Delegati, & in cap. 1. de simonia.

18 Respondeo & Dico Secundo, Vtramque sententiam rectè explicatam, veram videri: si enim beneficium consideretur planè formaliter, quatenus est ius fructuum, obtingens per officium sacrum, sic Iure diuino est inuendibile; quia non potest vendi officium sacrum, per quod hoc ius habetur. Simili modo ius decimarum dicitur esse inuendibile, quia non potest vendi ministerium sacrum, per quod hoc ius competit: vendere enim hoc modo ius fructuum, est vendere officium, in quo illud ius consistit. neque Nauarrus id intendit negare. Si verò beneficium consideretur materialiter, nempe pro iure ad illos fructus, qui officio sunt annexi; sic beneficium vendi potest per Pontificem absque simonia Iuris diuini; quia in potestate ipsius est, ius ad illos fructus separare ab officio, & alteri dare, vel relinquere officio annexum. sicut ergo si illud separaret, & alteri venderet, nullam simoniam committeret, quia non venderet aliquid spirituale; sic etiam si aliquam summam pecuniae exigeret ab eo, qui beneficium sibi cupit conferri, vt ius illud titulo annexum relinquat, vel vt separatim illi vniat, nullam simoniam Iuris diuini committeret. haec est mens Nauarri. Idem docet Adrianus quodlib. 9. ad 5. princip. vbi dicit, Beneficia ratione iuris fructuum posse vendi, si Papa intendat vendere ius fructuum non mediante aliquo officio spiritali: secus autem si mediante tali officio. Vnde sequitur, idem posse facere Episcopus absque simonia, nisi Iure esset prohibitum: quia possunt ex causa ius fructuum saltem secundum partem ab officio separare, & illud alteri attribueri. Imò idem aliqua ratione possent priuari, nisi Iura obstarent. seposito enim Iure positio, posset priuatus partem fructuum ad vitam elocare, & beneficium cum reliqua parte in alterum resignare: ac proinde posset etiam aliquid exigere vt beneficium cum integris fructibus resignet; siue vt partem illam fructuum elocatum, sibi non referret. Verum quia Iure statutum est vt non possint villo modo sine auctoritate Superioris ius fructuum in totum vel in partem ab officio seu titulo separare, (vt patet toto titulo, Vt Ecclesiastica beneficia sine diminutione cōse-

19 Quae ratione per Pontificem posset vendi beneficium absque simonia.

rantur) necesse est, vt si resignet titulum, simul etiam censeantur renuntiare omnibus fructibus, ita vt hoc ipso, quo alter accipit titulum, accipiat etiam ius ad omnes fructus titulo annexos. Quare si exigat aliquid temporale pro iure fructuum, censebitur illud pro ipso officio exegisse; quia ius fructuum in alterum transferre non potest, nisi mediante titulo: & ita praesumitur commississe simoniam Iuris diuini. In re tamen non est necesse vt sit simonia Iuris diuini; quia etsi Iure non possit ius fructuum separare à titulo, & transferre in alium absque interuentu tituli spiritalis, tamen potest illud facere facto vel tentare facere. sicut cum elocat partem fructuum ad vitam, vel etiam absque elocatione sibi seruat, & resignat titulum cum reliqua parte prouentuum, resignatario non contradicente, non committet simoniam Iuris diuini, neque etiam committet, etiam si hoc ius postea illi vendat: quia iam antè titulus in eum translatus erat. erit tamen iniustitia, & tenebitur ad restitutionem; quia non potuit ius fructuum à titulo separare. Vnde vnà cum titulo in resignatarium est translatus; & consequenter ipsi fructus debentur, nisi eos condonet.

Ex his patet Primo, Hic non esse verè simoniam Iuris diuini, nisi quis intendat ius fructuum vendere mediante officio, vt bene Adrianus dixit; licet praesumatur esse. quo modo autem sit simonia Iuris humani, statim dicitur.

Patet Secundo, Multò minus esse simoniam Iuris diuini in venditione officij sacristae & economi Ecclesiae; quia multò minus sunt spiritalia, quam beneficia: sunt enim officia merè temporalia, etsi aliquem ordinem habeant ad superlectilem sacram quam tractant, vel ad Ecclesiae ministros cultumque diuinum; quatenus horum prouentus, qui ad cultum diuinum sunt deputati, administrant.

21

22

DUBITATIO III.

Vtrum permutatio rerum spiritualium inter se, sit simonia Iuris diuini.

Respondeo, Non esse, si nullum temporale interueniat, ratione cuius haec permutatio fiat. Ita Victoria num. 17. qui pro hac sententia citat Innoc. in cap. Quæsitum, & D. Thom. in 4. d. 25. q. 3. a. 3. ad 8. Eandem tenet Sotus l. 9. q. 5. art. 2. & Durandus d. 25. q. 5. num. 9. & alij. Est contra Richardum in 4. d. 25. circa tertium princip. q. 1. & contra Adrianum quodlib. 9. ad quartam confirmationem, littera E.

Probatur Primo, Quia omnes Theologi & Canonistae tenent, licere cum auctoritate Superioris permutare beneficium cum beneficio, & titulum cum titulo; idque etiam constat ex cap. Ad quæstiones, de rerum permutat. & ex Clement. vnica, eodem titulo, vbi Ecclesiarum, beneficiorum, & titulorum permutationes à Pontificibus approbantur; & tamen plerique Theologi docent, beneficia Iure diuino naturali esse inuendibilia; certumque est, titulos ipsos omnino inuendibiles esse pretio temporali: atqui si talis permutatio esset Iure natura prohibita, non posset fieri cum auctoritate Superioris: hic enim à Iure natura

Qq 2 eximere

eximere non potest, neque facere ut liceat, quod eo iure est nefas.

Secundò, Quia hæc permutatio non videtur ullam irreuerentiam continere; nihil enim indecori est, si pacificamur mutuas preces, mutua sacrificia, mutuam operam in audiendis confessionibus, & similibus officijs, ut Sotus ait. Similiter si globali benedicti & rosaria inter se commutentur, etiam habita ratione sanctitatis & benedictionis: non enim iniuria est rei sacræ si cum alia sacra componatur; sed si cum temporalis. Vnde etiam non erit simonia, si duo adulti paciscantur ut se mutuo baptizent; etsi contrarium doceat Richardus supra.

23
Obiectio-
nes.

Sed contra Obijcitur Primò, Matthæi 10. dicitur, *Gratis accepistis, gratis date*; sed is, qui permutat rem sacræ cum sacra, non dat gratis: ergo, &c. Ita Adrianus.

Gratis da-
re.

Respondeo, Negando minorem, ad sensum verborum Domini: nam *gratis dare*, est dare sine mercede vel pretio temporalis, ut colligitur ex verbis sequentibus, *Nolite possidere aurum*, &c. Ita Hieronymus, Chrysostomus, & Glossa in hunc locum Matthæi, & alij Patres.

Obijcitur Secundò, Qui permutat hoc modo rem spiritalem pro spirituali, insinuat suo facto se eius habere dominium, cum permutatio dominium transferat: ergo committit irreuerentiam in illam.

Permuta-
tio non ne-
cessario re-
quirit do-
minium.

Respondeo Primò, Negando antecedens: sicut enim is, qui rem spiritalem confert absque permutatione, non testatur per hoc se eius habere dominium, quamvis in alterum eam conferat; sed solum se habere potestatem illam conferendi: ita neque is, qui eam commutat cum alia, indicat se habere dominium, sed solum ius quoddam eam in alterum conferendi, & pro ea aliam exigendi, in qua non dominium propriè, sed simile ius acquiritur.

Secundò, Concesso antecedente, nego consequentiam. certum enim est, nos multarum rerum sacrarum habere dominium; ut earum, quæ in nostris actionibus sitæ sunt, & quarum materia nostra est, ut rosariorum, icuncularum, &c. non tamen idcirco illis quouis modo uti possumus, sed eo, qui non repugnet illarum sanctitati; ut cum inter se commutantur. vnde tale dominium non est villo modo contra reuerentiam ipsis debitam.

Obijcitur Tertio, In commutatione, quæ ex pacto prævio, nascitur obligatio naturalis, quæ quatenus hominem ab aliquo temporali commo-
do impedire potest, & onerosa censetur, est pretio æstimabilis: ergo si licet res spirituales interueniente pacto commutare, dabitur spirituale pro temporali.

Respondeo, Negando consequentiam; si enim ex pacto sit obligatio reciproca, tunc obligatio compensatur cum obligatione. si autem obligatio solum sit ex altera parte; (ut quando alter in præsentem rem tradit, altero se obligante) tunc non traditur res pro obligatione, sed pro re spirituali futura, quam quia alter non potest modo exhibere, obligat se ad eam in futurum; nunc autem nihil dat. Sicut si tibi sumptus aliqui essent faciendi ad rem debitam sistendam præsentem, hi non darentur in solutionem, neque pro re alterius; ita nec obligatio illa datur in solutionem. Denique & illa

obligatio per se spiritualis est, etsi per accidens incommodum aliquod temporale annexum habeat. hoc enim non refert; nam solum habetur ratio rei spiritualis, quam hæc obligatio directè respicit.

D V B I T A T I O I V.

Verum sit aliqua simonia Iuris humani, & in quibus contractibus ea cernatur.

D Vrandus in 4. dist. 25. quæst. 5. & quidam recentiores hunc secuti, existimant nullam esse simoniam solo Iure ecclesiastico introductam. Ratio ipsorum est Primò, Quia circa id, quod non exie, sed solum ex prohibitione Iuris est malum, tantummodò potest esse peccatum inobedientiæ, non autem irreligiositatis: nam tota ratio peccati est ex violatione præcepti humani: atqui violatio præcepti humani solum constituit peccatum inobedientiæ. Secundò, Quia Ecclesia suâ prohibitione id, quod non est sacrum, non potest facere sacrum; sed necesse est, si velit facere sacrum, ut adhibeat aliquam benedictionem; & tunc venditio eius erit simonia Iuris diuini, non humani. Addunt tamen, dici simoniam, quia tali contractui constituta sunt pœnæ simoniacorum.

24
Simonia
Durandi.

Respondeo & Dico Primò, Esse aliquam veram & propriè dictam simoniam solo Iure ecclesiastico introductam. est communior sententia Theologorum & Canonistarum in cap. Quæsitum. & cap. Cum olim, de rerum permutatione. ratio est, quia Ecclesia solâ suâ lege & ordinatione potest facere, ut id quod naturâ suâ ob partem temporalem non erat inuendibile, fiat inuendibile, seu inhabile ad venditionem, ob partem spiritalem, seu in reuerentiam rei spiritualis connectæ; non addendo tamen nouam aliquam sanctitatem, vel consecrationem: ergo si quis tunc rem illam pretio venderet, committeret veram simoniam, violando rei illius sanctitatem per contractum. Confirmatur à simili, quia locum sacrum ratione sanctitatis potest suo decreto reddere immunem, ita ut Iudex sæcularis non possit reum inde vi abstrahere; ad eò ut si contra faciat, peccet non solum contra obedientiam, sed etiam contra virtutem religionis & loci sanctitatem: & eum, qui habet ordinem aliquem vel tonsuram, potest reddere immunem à potestate Iudicis sæcularis, ita ut peccet contra religionem, si eum ad suum tribunal pertraxerit: ergo etiam rem sacræ potest reddere immunem à venditione, ita ut si vendita pretio fuerit, peccetur contra rei sanctitatem, & non tantum contra obedientiam.

25
Simonia
Iuris hu-
mani.

Dico Secundò, Hæc simonia Iuris humani Primò locum habet in venditione beneficiorum secundum partem temporalem.

Immunitas
loci & pe-
sona est à
lege posit-
ua.

Secundò, in venditione quorundam minus spiritualium, ut officij sacræ, æconomi Ecclesiæ, aduocati Ecclesiæ, & similibus; & fortè etiam in venditione pensionum.

Tertio, in permutatione beneficiorum facta sine auctoritate Superioris, in renuntiatione reciproca, in simonia confidentiæ, & similibus.

Prior pars, de venditione beneficiorum, probatur;

26
In quibus
locum ha-
beat.

Venditio
beneficiorum.